

Hoitovastuun siirtäminen

(AFMC, Swiss EPAs, Royal College of Canada Internal Medicine)

1. Lyhyt kuvaus	Erikoistuva osaa antaa ja ottaa vastaan potilaan hoitovastuun siirtävän raportin. Erikoistuva toimii osana terveydenhuollon tiimiä. Hän vastaa siitä, että kaikki potilaan hoitoon liittyvä tieto siirtyy potilaan mukana, selvästi ja ymmärrettävästi. Tähän sisältyy suullinen raportointi, lähetteen kirjoittaminen ja potilaan tulostatuksen kirjaaminen.
2. Mahdolliset riskit ja komplikaatiot	
3. Keskeiset CanMEDS-roolit	Lääketieteellinen osaaminen Yhteistyötaidot Johtaminen
4. Suoritusta koskevat odotukset - tiedot - taidot - asenteet	Erikoistuva voi suorittaa epäsuoran valvonnan alaisena/ raportoida jälkikäteen Raportin antaja: <ul style="list-style-type: none"> - raportoi hoidon kannalta oleelliset tiedot potilaan nykytilasta, anamneesista ja statuksesta - kirjaa tärkeät laboratorio- ja kuvantamislöydökset, suunnitteilla olevat jatkotutkimukset - kirjaa työdiagnoosin ja ajantasaiseen lääketieteelliseen tietoon perustuvan hoitosuunnitelman - huolehtii hoitovastuun oikea-aikaisesta siirtämisestä - huolehtii potilaan turvallisesta siirtokuljetuksesta - huolehtii sähköisen raportointityökalun/potilasasiakirjojen tietojen oikeellisuudesta ja ajantasaisuudesta - osaa antaa strukturoidun suullisen raportin (ISBAR tms.) - kunnioittaa potilaan itsemääräämisoikeutta ja yksityisyyden suojaa Raportin vastaanottaja: <ul style="list-style-type: none"> - ottaa vastaan hoitovastuun - tutkii potilaan - tarvittaessa tarkentaa saamansa raportin/lähetteen tiedot - tarvittaessa toistaa saamansa tiedot ymmärryksen varmistamiseksi - huolehtii siitä, että muut potilaan hoitoon osallistuvat tietävät hoitovastuun siirtymisestä - kunnioittaa potilaan itsemääräämisoikeutta ja yksityisyyden suojaa
5. Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät	
6. Ehdotuksia arviointimenetelmiksi - miten arvioit edistymistä	Simuloidut potilastapaukset, useiden erilaisten potilastilanteiden seuranta, potilastapauskeskustelut, lähteet ja muut potilasasiakirjoihin tehdyt merkinnät

7. Koulutuksen vaihe, missä yleensä saavutetaan	
8. Suositus	Suositan erikoistujaa luottamuksen tasolle 1_ 2_ 3_ 4_ 5_
(6. voimassaoloaika)	
Päiväys, allekirjoitus	

Kiireellistä hoitoa vaativan potilaan tunnistaminen ja hoidon aloitus

(AFMC, Swiss EPAs, Royal College of Canada Emergency Medicine)

1. Lyhyt kuvaus	Erikoistuva tunnistaa kiireellistä hoitoa tunnistavan potilaan, osaa tutkia potilaan peruselintoiminnot, tehdä oikean arvioin potilaan hoidon tarpeesta, osaa vakauttaa potilaan tilan, tunnistaa oman osaamisensa rajat ja pyytää apua sitä tarvitessaan. Erikoistuva osaa toimia vuorovaikutuksessa muun tiimin kanssa ja tehdä yhteistyötä muun terveydenhuoltohenkilökunnan ja potilaan omaisten kanssa.
2. Mahdolliset riskit ja komplikaatiot	
3. Keskeiset CanMEDS-roolit	Lääketieteellinen osaaminen Yhteistyötaidot Vuorovaikutustaidot Johtaminen
4. Suoritusta koskevat odotukset - tiedot - taidot - asenteet	Erikoistuva voi suorittaa epäsuoran valvonnan alaisena/ raportoida jälkikäteen <ul style="list-style-type: none"> - osaa tutkia potilaan peruselintoiminnot - osaa aloittaa toimet potilaan peruselintoimintojen vakauttamiseksi - osaa muodostaa arvion perussyystä myös epävarmassa tilanteessa - osaa pyytää tarvittavat ja perustellut lisätutkimukset sekä tulkita niiden tulokset - arvioi potilaan tilan kehitystä säännöllisesti ja jatkuvasti - osaa priorisoida tarvittavia tutkimuksia ja hoitotoimenpiteitä - osaa käyttää potilaan tilaa kuvaavia pisteytysjärjestelmiä (MET-kriteerit) - osaa tarvittaessa aloittaa peruselvytyksen tai tehdä päätöksen siitä pidättäytymisestä - ottaa muut tiimin jäsenet mukaan potilaan hoitoon, tilan arviointiin ja päätöksentekoon - osaa antaa ohjeet potilaan tilan seurannasta ja hoidosta - pyytää apua tarvitessaan tai jos tilanne näyttää epävarmalta - osaa tehdä tarvittavat potilasasiakirjamerkinnät tulotilanteesta ja seurannasta - osaa tarvittaessa järjestää potilaan turvallisen siirron jatkohoitopaikkaan - pitää potilaan omaiset ajan tasalla potilaan hoidon ja jatkosuunnitelmien osalta
5. Ohjaus- ja arviointimenetelmät	
6. Ehdotuksia arviointimenetelmiksi - miten arvioit edistymistä	Täysimittaiset simulaatioharjoitukset, potilastilanteiden seuranta eri ikäisillä potilailta (lapset, aikuiset, vanhukset, akuutit tilanteet ja kroonikkopotilaat), potilastapauskeskustelut.
7. Koulutuksen vaihe, missä yleensä saavutetaan	

8. Suositus	Suositan erikoistujaa luottamuksen tasolle 1_2_3_4_5_
(9. voimassaoloaika)	
Päiväys, allekirjoitus	

Haasteellisissa vuorovaikutustilanteissa toimiminen

(AFMC, Swiss EPAs, Royal College of Canada Emergency Medicine, Royal College of Canada Internal Medicine, BOEG)

1. Lyhyt kuvaus	Erikoistuva osaa toimia hankalissa vuorovaikutustilanteissa (esim. huonon uutisen kertominen tai tyytymättömän potilaan/omaisen kohtaaminen), joissa hän itse on aloitteen tekijä ja pääasiallinen toimija.
2. Mahdolliset riskit ja komplikaatiot	
3. Keskeiset CanMEDS-roolit	Lääketieteellinen osaaminen Vuorovaikutustaidot Terveiden edistäminen Ammatillisuus
3. Suoritusta koskevat odotukset - tiedot - taidot - asenteet	<p>Erikoistuva voi suorittaa epäsuoran valvonnan alaisena/ raportoida jälkikäteen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Järjestää tapaamisen rauhalliseen tilaan - Hallitsee lääketieteelliset asiat riittävän hyvin osatakseen vastata potilaan/omaisten kysymyksiin - Kutsuu tarvittaessa mukaan muut potilaan hoitoon osallistuvat henkilöt - Esittäytyy, selittää oman roolinsa tilanteessa ja kertoo keskustelun syyn - Varmistaa, että paikalla olijoilla on oikeus olla siellä ja että heillä on oikeus saada potilasta koskevaa tietoa - Kertoo oleelliset lääketieteelliset asiat potilaan ja/tai omaisten ymmärtämällä kielellä (tarvittaessa tulkin avulla), välttäen lääketieteellisten termien käyttöä - Kuuntelee aktiivisesti välttäen keskeytyksiä - Tarkentaa tarvittaessa kuulemansa ja pyytää selvennystä - Neuvottelee potilaalle/omaisille ymmärrettävän hoitosuunnitelman ja kertoo, miten toimitaan tästä eteenpäin - Säilyttää ammatillisuutensa emotionaalisesti latautuneessa tilanteessa - Osallistaa muut tiimin jäsenet haasteellisen vuorovaikutustilanteen hoitamiseen - Osaa arvioida oman ja muiden keskusteluun osallistuvien turvallisuuden ja järjestää apua tarvittaessa - Osaa tarvittaessa hakeutua defusion-tilaisuuteen
5. Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät	
6. Koulutuksen vaihe, missä yleensä saavutetaan	
7. Ehdotuksia arviointimenetelmiksi - miten arvioit edistymistä	Simuloidut potilastapaukset, potilastilanteiden seuranta, potilastapauskeskustelut

8. Suositus	Suositan erikoistujaa luottamuksen tasolle 1_ 2_ 3_ 4_ 5_
(9. voimassaoloaika)	
10. Päiväys, allekirjoitus	

Jatkotutkimusten suunnittelu diagnoosivaihtoehtojen pohjalta

(AFMC, Swiss EPAs, Royal College of Canada Internal Medicine)

1. Lyhyt kuvaus	Erikoistuva osaa pyytää perustellut jatkotutkimukset vahvistamaan ensisijaista diagnoosivaihtoehtoa ja sulkemaan pois muut. Tätä sovelletaan koulutuksen mukaisen vaiheen osaamisen arviointiin.
2. Mahdolliset riskit ja komplikaatiot	
3. Keskeiset CanMEDS-roolit	Lääketieteellinen osaaminen Johtaminen Ammatillisuus Terveyden edistäminen
4. Suoritusta koskevat odotukset - tiedot - taidot - asenteet	<p>Erikoistuva voi suorittaa epäsuoran valvonnan alaisena/ raportoida jälkikäteen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Valitsee tilanteeseen sopivat ensisijaiset diagnostiset tutkimukset yhteisymmärryksessä potilaan kanssa - Valitsee tutkimukset ottaen huomioon niiden käyttökelpoisuuden, saatavuuden, turvallisuuden, kustannustehokkuuden sekä niihin liittyvät riskit ja varotoimenpiteet - Tunnistaa käyttämiinsä tutkimusmenetelmiin liittyvät epävarmuustekijät (luotettavuus, sensitiivisyys, spesifisyys) - Osa tulkita saadut tulokset, tietää normaaliarvot eri-ikäisillä ihmisillä - Tunnistaa kiireellistä hoitoa vaativat poikkeavat tulokset - Ottaa huomioon positiivisten tulosten mahdolliset sosiaaliset ulottuvuudet (sukupuolitaudit, teini-ikäisen raskaustesti) - Määrää mahdolliset jatkotutkimukset vaihtoehtoisten diagnoosien poissulkemiseksi - Selvittää, kuka ottaa kantaa mahdollisten seurantatutkimusten tuloksiin
5. Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät	
6. Ehdotuksia arviointimenetelmiksi - miten arvioit edistymistä	Simuloidut potilastapaukset, potilastilanteiden seuranta, potilasasiakirjamerkinnät, potilastapauskeskustelut
7. Koulutuksen vaihe, missä yleensä saavutetaan	
8. Suositus	Suositan erikoistujaa luottamuksen tasolle 1_2_3_4_5_
(9. voimassaoloaika)	
10. Päiväys, allekirjoitus	

Vuodeosastokierto

Taulavuori T. Duodecim 2018; 134: 2197–201, sovellettuna AFMC, Swiss EPAs, Royal College of Canada Internal Medicine

1. Lyhyt kuvaus	Sairaalan vuodeosastoilla jokapäiväisen lääkärikierron yhteydessä potilaan hoitoon osallistuvien henkilöstöryhmien edustajat päivittävät tietonsa potilaan tilanteesta ja laativat tulevan vuorokauden jatkotutkimus- ja hoitosuunnitelman. Potilaan kotiutuksen valmistelu on oleellinen hoitoprosessin osa.
2. Mahdolliset riskit ja komplikaatiot	
3. Keskeiset CanMEDS-roolit	Lääketieteellinen osaaminen Vuorovaikutustaidot Yhteistyötaidot Johtaminen Ammatillisuus Terveyden edistäminen
4. Suoritusta koskevat odotukset - tiedot - taidot - asenteet	Erikoistuva voi suorittaa epäsuoran valvonnan alaisena/ raportoida jälkikäteen <ul style="list-style-type: none"> - valmistautuu kiertoon tutustumalla potilasta koskeviin päivystysaikaisiin merkintöihin ja tarvittaessa tutkimalla potilaan itse - raportoi hoidon kannalta oleelliset tiedot potilaan nykytilasta, anamneesista ja statuksesta potilaan ymmärtämällä kielellä - osallistaa potilaan hoitoon osallistuvat henkilöstöryhmät keskusteluun - priorisoi monisairaana potilaan tarvitsemat tutkimukset ja hoitotoimenpiteet - päivittää ajantasaiseen lääketieteelliseen tietoon perustuvan hoitosuunnitelman potilaan sairauskertomukseen - määrittää ja kirjaa potilaan tarvitsemat lääkkeet ja nesteet - valitsee tilanteeseen sopivat tarvittavat diagnostiset tutkimukset yhteisymmärryksessä potilaan kanssa - suorittaa kierrolla sovitut tehtävät oikea-aikaisesti - tekee ja kirjaa mahdolliset hoidonrajauspäätökset - huolehtii tiedonkulusta muihin potilaan hoitoon osallistuviin yksiköihin - varmistaa, että potilaskiertoon osallistuvilla on oikeus saada potilasta koskevaa tietoa - kunnioittaa potilaan itsemääräämisoikeutta ja yksityisyyden suojaa -
5. Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät	
6. Ehdotuksia arviointimenetelmiksi - miten arvioit edistymistä	Potilastapauskeskustelut, potilasasiakirjamerkinnot.
7. Koulutuksen vaihe. missä yleensä saavutetaan	

8. Suositus	Suositan erikoistujaa luottamuksen tasolle 1_ 2_ 3_ 4_ 5_
(9. voimassaoloaika)	
10. Päiväys, allekirjoitus	

Konsultaatioiden tarjoaminen oman yksikön ulkopuolelle

Louhimo J. Duodecim 2019; 135: 486–90, sovellettuna AFMC, Swiss EPAs, Royal College of Canada Internal Medicine

1. Lyhyt kuvaus	Erikoissairaanhoidossa konsultaatioiden tarjoaminen oman yksikön ulkopuolelle kuuluu sekä erikoislääkärin että erikoistuvan lääkärin toimenkuvaan. Tämä EPA koskee sekä virka-aikaa että päivystysaikaa kuitenkin siten, että erikoistuvan tulee kyetä suoriutumaan asianmukaisesti virka-aikaisista konsultaatioista ennen päivystysvastuun saamista.
2. Mahdolliset riskit ja komplikaatiot	
3. Keskeiset CanMEDS-roolit	Lääketieteellinen osaaminen Vuorovaikutustaidot Ammatillisuus
4. Suoritusta koskevat odotukset - tiedot - taidot - asenteet	Erikoistuva voi suorittaa epäsuoran valvonnan alaisena/ raportoida jälkikäteen <ul style="list-style-type: none"> - esittää konsultaation pyytäjälle nimensä ja virka-asemansa - varmistaa konsultaatiota pyytävän henkilön virka-aseman - varmistaa sen potilaan henkilötiedot, josta konsultaatiota pyydetään - tarkentaa kysymyksenasettelun ja määrittää sen kiireellisyyden - tarkentaa lisäkysymysten avulla saamansa oleelliset tiedot - antaa selkeät ajantasaiseen lääketieteelliseen tietoon perustuvat suositukset - tarvittaessa ohjaa toisen erikoislääkärin luo tai tekemään kirjallisuushaun - antaa vaihtoehtoiset suositukset siltä varalta, ettei potilaan tilanne etene odotetulla tavalla - tarjoaa mahdollisuutta jatkokonsultaatioon - kertoo sovitut asiat keskustelun päätteeksi - noudattaa ammatillisen vuorovaikutuksen periaatteita - tarvittaessa tekee potilasasiakirjoihin merkinnän käydystä keskustelusta
5. Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät	
6. Ehdotuksia arviointimenetelmiksi - miten arvioid edistymistä	Täysimittainen simulaatioharjoitus, potilastapauskeskustelut, potilasasiakirjamerkinnot
7. Koulutuksen vaihe, missä yleensä saavutetaan	
8. Suositus	Suositon erikoistujaa luottamuksen tasolle <u>1</u> <u>2</u> <u>3</u> <u>4</u> <u>5</u>
(9. voimassaoloaika)	
10. Päiväys, allekirjoitus	

Elämän loppuvaiheen hoidon järjestäminen

(Lehto ym. Duodecim 2019; 135: 335–42)

1. Lyhyt kuvaus (määritelmät ja rajoitukset)	Lääkäri laatii elämän loppuvaiheen ennakoivan hoitosuunnitelman yhteistyössä potilaan ja hänen läheistensä kanssa. Tähän kuuluu keskustelu potilaan toiveiden ja tarpeiden selvittäminen sekä päätökset hoidon linjauksista ja rajauksista sekä sovittuja asioita koskevan suunnitelman tekeminen. Haasteellista vuorovaikutustilannetta koskeva keskustelu on erillinen EPA.
2. Mahdolliset riskit ja komplikaatiot	
3. Keskeiset CanMEDS-roolit	Lääketieteellinen osaaminen Yhteistyötaidot Johtaminen Terveyden edistäminen Ammatillisuus
4. Suoritusta koskevat odotukset - tiedot - taidot - asenteet	Erikoistuva voi suorittaa epäsuoran valvonnan alaisena/ raportoida jälkikäteen <ul style="list-style-type: none"> - tunnistaa pitkälle edenneen sairaustilanteen ja heikkenevän ennusteen - selvittää potilaan ajantasaisen voinnin, oirekuvan ja ennusteen - selvittää potilaan mahdollisen hoitotahdon olemassaolon - järjestää tarvittaessa moniammatillisen hoitokokouksen - tekee näyttöön perustuvan hoitosuunnitelman potilaan oireenmukaisesta hoidosta (kipu, hengenahdistus, ravitsemus jne.) - tekee suunnitelman tarvittavan henkisen ja sosiaalisen tuen järjestämiseksi potilaalle - järjestää potilaalle asianmukaisen hoitopaikan ja tarvittavat kontaktit terveydenhuoltoon mahdollisen ongelmatilanteiden varalta - kirjoittaa tarvittavat reseptit ja lausunnot - huolehtii tiedonkulusta muihin potilaan hoitoon osallistuviin yksiköihin - tekee asianmukaiset merkinnät sairaskertomukseen
5. Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät	
6. Ehdotuksia arviointimenetelmiksi - miten arvioit edistymistä	Vastaanottotapahtuman arviointi, potilastapauskeskustelut, potilasasiakirjamerkinnät

7. Koulutuksen vaihe, missä yleensä saavutetaan	
8. Suositus	Suositan erikoistujaa luottamuksen tasolle 1_ 2_ 3_ 4_ 5_
(9. voimassaoloaika)	
10. Päiväys, allekirjoitus	